

ANTANO MACEINOS ŽVILGSNIU Į BAŽNYČIOS IR PASAULIO SANTYKĮ

Norisi tikėti, kad kiekvienas doras krikščionis nori, kad jo santykis į pasaulį ir bažnyčią būtų darnus, dvasingas ir harmoningas. Jei gyvename šiame pasaulyje, negalime išvengti tam tikro „įkritimo“ į pasaulio reikalus.

Bažnyčia prie pasaulio irgi taikosi. Jai reikia lėšų pastatų išlaikymui, reikia pigesnės elektros energijos. Taip atsiranda draugystės su politikais, kurie vienaip ar kitaip gelbsti bažnyčias. Tuose dalykuose Dievas padėti negali. Tik žmogus žmogui. „Dievas yra meilė, Dievas yra dvasia, Dievas yra šviesa.“ Tai ne mano, o Jėzaus žodžiai. Suvokti Dievą galime tik priėmę Jį kaip Dvasią, Meilę, Šviesą.

Jei mes norime iš Dievo kažko KITO, kažko „žemiško“, – tai Dievas nėra tokių gėrybių dalintojas. Jis Viską duoda per mumyse slypinčią Dvasią, Meilę, Šviesą. Turėtume tuo džiaugtis ir tuo dalintis. Deja, mes tų Dievo dovanų nepažįstame, neatrandame jų savyje ir visi mūsų troškimai nukrypsta į pasaulio gėrybes. Mums jų vis maža, ir maža. Mes visą gyvenimą eikvojame žemiškų gėrybių kaupimui. Mes vadovaujamės savo protu – didžiuoju patarėju. Dvasia nieko negali ant stalo padėti ir kišenės pinigais pripildyti. Būtent TAIP pasaulis ir gyvena. Niekas (beveik) nevykdo ir neklauso Jėzaus Žodžio. Jei mūsų pasaulis yra blogas, pilnas skausmo ir išdavysčių, nėra kam reikšti pretenzijų. Bažnyčia gyvena pagal savo kanonus, bet jai irgi reikia žemiškų gėrybių. Te nesupyksta kunigai, bet tie kanonai nepripildo krikščionio Širdies nei Meile, nei Šviesa. Bažnyčia ir tikintieji turi keistis iš *vidaus*. Kokios gali būti jų pretenzijos Dievui? Jis visą save Jau atidavė per Jėzaus Kristaus kančią. To mažai?

Tokios mintys vėl atveda prie Antano Maceinos knygelės „Bažnyčia ir pasaulis“. A.Maceinos rūpestis bažnyčios ir pasaulio santykiu suprantamas, bet nėra iki galo suvoktas. Autorius kelia klausimą: ką daryti, kad tas santykis tarp bažnyčios ir pasaulio pasikeistų į gerą pusę. Tai kas gi trukdo tai pažangai? Nuo 1970 metų, kai pasirodė ši knygelė, nubėgo nemažai vandens, pasaulis dar labiau pasikeitė, bet ne į gera. Bažnyčia, kaip ir pasaulis, žmonių rankose. Kiek pagedo pasaulis, tiek ir bažnyčia. Visi šaukia, kad krikščionybę ištiko krizė. Žmonės nebesiveržia į ją ir užsiima tik savo gyvenimu. Dievo neap kaltinsi, kad Jis mus paliko. Mes

palikome Jį, Jo Dvasią, Meilę, Šviesą. Tad prisiminkime kartu su Antanu Maceina, kas vyko po II Vatikano susirinkimo .

Pacituosiu:

„Bažnyčia ir pasaulis" geriau išreiškia aną dabar visų mūsų taip aiškiai jaučiamą vidinę įtampą, nes ši įtampa kaip tik ir kyla iš Bažnyčios santykių su pasauliu. Taip tad gimė ir išaugo ši knygelė. Jos turinį sudaro Bažnyčios padėties po II Vatikano susirinkimo apibūdinimas jos visumoje; apibūdinimas, kurio religinėje mūsų literatūroje dar neturime. Tiesa, mūsų spaudoje yra nemaža rašoma atskirais dabarties klausimais – teigiamai ir neigiamai, – bet vis dar stinga kritinio visumos skerspjuvio, kuris atskleistų bendrus dabartinių pakaitų bruožus ir juos atidžiau pasvarstyti.“

Šia knygele Autorius ryžosi „užpildyti tebesančią spragą“ ir „ją skiria visiems **mąstantiems bei susirūpinusiems tikintiesiems**, pirmoje eilėje *Ateitininkijai*, kuri tada minėjo 60-ties metų savo veiklos sukaktį. Ateitininkai yra gimę kaip atoveika *gamtamoksliniam* materializmui bei ateizmui. Jų dėmesys tada buvo nukreiptas į pasaulį, kurio sklaida turėjo parodyti, kad **nei materializmas, nei ateizmas negali būti pateisinti kritinio proto šviesoje**. Bet ar nėra atėjęs laikas šį žvilgsnį atsukti į Bažnyčią, dabar grasomą ***antropologinio ateizmo***? Ar nebūtų ateitininkų uždavinys parodyti, kad žmogaus sklaida taip lygiai atremia antropologinį ateizmą, kaip kadaise pasaulio sklaida atrėmė kosmologinį ateizmą?“

Antanas Maceina dėsto toliau savo įžvalgas: „Pakludamas „širdies gelmėse lyg iš aukšto kilusiam balsui“, pop. Jonas XXIII džiugia viltimi ir dideliu pasitikėjimu šaukė II visuotinį Vatikano susirinkimą. Jis regėjo, iš vienos pusės, „visiškai pasikeitusį žmonijos istorijos veidą“, iš kitos – taip pat „labai pasikeitusią bei patobulėjusią Bažnyčią“; jis žvelgė „į pilną gyvastingumo Bažnyčią“, spindinčią „šventumo grožiu“ (III, 16), todėl teisingai manė, kad „jau yra **priebrendęs laikas**“ **duoti ne tik katalikams, bet „ir visai žmonių šeimai“ dovaną naujo Susirinkimo pavidalu** (III, 17). Šio Susirinkimo nutarimai turį nuskaidrinti „žmonių širdis“, sustiprinti jas „krikščioniškosios išminties šviesa“ ir persunkti ligi gelmių visas jų „veikimo sritis“ (III, 19). Svarbiausias tačiau jo „rūpestis – sėkmingiau išsaugoti ir paskleisti krikščioniškosios doktrinos lobį“ (III, 29).

Popiežius jautė, kad į šį Susirinkimą „yra nukreiptos ne tik tautų akys“, bet kad į jį „yra sudėta ir viso pasaulio viltis“ (III, 35); kitaip tariant, kad jis yra ne tik smalsumo, bet ir troškimo dalykas. Ir iš tikro, jau vien tai, kad beveik visa krikščionija siuntė į Romą savo stebėtojų, kad pasaulio spauda atidžiai sekė Susirinkimo eigą, kad jo svarstomi klausimai jaudino kiekvieną giliau mąstantį tikintįjį, – jau tai patvirtina Jono XXII' įžvalgą ir lūkesčius. **II Vatikano susirinkimas buvo giedri prošvaistė Katalikų Bažnyčios padangėje. Bet**

praėjo vos keleri metai (Susirinkimas buvo uždarytas 1965 m. gruodžio 8 d.), ir ši padangė jau ima temti. Dar daugiau: joje renkasi debesų, gresiančių tikra audra Bažnyčioje. Štai kaip kardinolas L. Jaegeris.

Paderborno (Vokietijoje) arkivyskupas, apibūdina dabartinę nuotaiką: „Argi įvyko paskutinių Susirinkimo dienų lūkesčiai? Argi pastaraisiais metais neregime skilimo pavojaus ir tęstinumo žlugties, užuot ramiai panaudoję ir toliau išvystę Susirinkimo mintis? **Argi neregime dramatiško sankirčio tarp priešingų linkmių, visų tų begalinių ginčų tarp dvasiškių ir pasauliškių**, viso to atsisakinėjimo nuo kunigiškų pareigų, tų psichologinių schizmų, savavališkų protestų, diskusijų, dažnai pasibaigiančių vien sąmyšiu bei kartėliu? Argi negresia mums pavojus statmeninę maldingumo liniją (Dievop) prarasti socialinės bei politinės gulstinės linijos naudai?

Dar nėra praėję nė penkerių metų nuo Susirinkimo užbaigos, o jau vargais negalais prasidėjęs atnaujinimas gresia išsigimti į lūžį su tradicija. Vietoje sąjūdžio auga nerimas. Vietoje naujo gyvenimo stiliaus vis labiau įsigali bandymai be perstogės. **Naujas tikėjimo aiškinimas patenka į pavojų prarasti tikėjimo turinį.**“

Kas gi įvyko, kad gimė tokia įtampa? Antanas Maceina jaudinančiai rašo: „Kas tai – praeinantis sukrėtimas arba krizė, kokių Bažnyčios istorijoje yra buvę nemaža, **ar nuolatinė būseną, kuria Bažnyčia, kaip keleivė žemėje, niekada nusikratyti negali?** Štai klausimas, kuris mus verčia kiek giliau pasvarstyti ne tik regimus bei jaučiamus įvykius, bet ir **pačią Bažnyčios esmę ryšium su jos vieta pasaulyje.** Nes tik pasaulio akivaizdoje pasirodo, kas Bažnyčia iš tikro yra ir kuo ji turinti virsti, vykdydama savo gyvenimo pakaitas.“

Deja, tie klausimai, nors ir buvo labai rimtai išdėstyti minėtoje knygelėje, taip ir liko...klausimais be atsakymų.

Bažnyčia dar gyvuoja, pakankamai gerai laikosi Vatikanas, kasdien transliuojantis pasauliui naujas krikščioniškojo pasaulio plėtros ribas ir gražius bendradarbiavimo vaisius su įvairių pasaulio kontinentų tikinčiųjų bendrijomis. Tačiau iš esmės viskas yra kaip buvę. Daug ritualų, daug iškilmingų kalbų, daug visokių susirinkimų ...bet **DVASINIO ATGIMIMO kaip nėra taip nėra.**

Vatikane vyksta gražus bažnytinis šou.

O pats krikščioniškas pasaulis skęsta žiauriuose karuose, krikščioniškose valstybėse auga įvairių partijų kovos dėl valdžios, kai kur jau galvas kelia, rodos, nuteistas fašizmas, – visi murkdosi melo ir veidmainystės baloje.

Anuomet Antanas Maceina trintį bažnyčioje apibūdino kelių sąjūdžių veikimu:

„Pirmasis vadina save išdidžiai „progresistais“, arba „pažangininkais“, antrasis nesidrovi „tradicionalistų“ vardo, tačiau pirmojo yra pašiepiamas kaip atžangus.

Šių dviejų sąjūdžių šaltinis yra priešinga samprata Bažnyčios padėties po II Vatikano susirinkimo. Bet jų nuotaika ir veiklos priemonės yra nuostabiai panašios.“

Kai nėra dvasinio ryšio – nėra ir vienybės. Dogmos ne vienija, o kiršina protus: kiekvieno sąjūdžio lyderiukas, kaip ir atskiri kunigai, daug rašo, daug kalba grįsdami „savo“ požiūrius į vieną ar kitą „idėjinį šaršalą“. Tačiau dėl dvasinės patirties stokos žodžiai, gimstantys ne širdyse, o galvose, virsta pelenais. Rietenos tarp teologų-filosofų (viską „žinančių“), gerai pasitreniravusių retorikos mene, tik pila žibalą į ugnį ir patys dega toje ugnyje. Tai vyksta iki šiol.

Pasiskaitykite kunigų tekstus bernardinų, jėzuitų ar Šventojo Pijaus X brolijos, atskirų parapijų fb puslapius ir nesunkiai tuo įsitikinsite. Štai dėl ko ginčijamasi:

Šventojo Pijaus X brolijos svetainėje skelbiama:

„Tikėjimas čia, žemėje, yra Dievo vizijos, kurią matysime amžinybėje ir kuriai ji užleis kelią, laukimas. Tai antgamtinis Dievo ir visko, kas su Juo susiję, pažinimas be jokios klaidos galimybės. Dėl šios priežasties tai yra neatsiejama visuma, kurią gauname iš Dievo gerumo, kuris mums perteikia pažinimą, kurį Jis pats turi apie save. Iš šios perspektyvos tampa aišku, kad **tikėjimas yra puiki tiesos išraiška: antgamtinė tiesa, suteikiama sieloms be jokios klaidos galimybės.** /mano paryškinta/

Tai visiškai skiriasi nuo asmeninės nuomonės ar sprendimo žmogaus, kuris, remdamasis **savo sprendimu ar patirtimi, pasirinktų savo „tiesą“, o ne kitą;** tokia tiesa labiau atitinka liberalaus proto „tikėjimą“, išvalytą nuo visų antgamtinių elementų ir redukuotą iki politinio ir iš esmės diskutuotino pasirinkimo lygmens. **Tikėjimas yra kitos, iš esmės antgamtinės, tvarkos žinojimas, kuriame turime absoliučią garantiją, kad neklysimė, nes menkiausia klaida būtų nesuderinama su dieviškąja tiesa.** Iš tiesų, tiesa, kurioje būtų bent vienas klaidos niuansas, tiesiog nustotų būti dieviška ir tiesa. Pavyzdžiui, **Kristus, kuris buvo ir tikras Dievas, ir tikras žmogus, Karalius ir Pranašas, bet ne Atpirkėjas,** nebūtų tikrasis mūsų tikėjimo Kristus. Jis taip pat nebūtų „mažesnis Kristus“ – kuris negali egzistuoti – o tiesiog kažkas kita. **Viena klaida negrįžtamai sugadina visą tikėjimo ir dogmos pastatą,** lygiai taip pat, kaip kelių lašų nuodų pakanka, kad didelis vandens kiekis taptų netinkamas vartoti.“ *

Šių eilučių autorius toliau postringauja: **“Dvasinis gyvenimas čia, žemėje, neįmanomas be viso mūsų proto atsidavimo dieviškai tiesai.”**

PROTAS !!! Štai kas yra tokio tikėjimo instrumentas!!! Ne Meilė, ne Širdis, ne Dvasia ir ne Šviesa. Šios bendrijos lyderis kalba priešingai, nei kalbėjo Jėzus Kristus. Tam lyderiui protas yra šaltinis ir tikėjimo jėga...Tikėk akiai, paklusniai,

nes taip sako generolas. Kam tada reikalinga **RAMYBĖ**? Kaip suprasti: „**Būkite manyje, kaip aš esu savo Dieve Tėve?**“ **Tame santykije su Dievu, kuris pagal Jėzų yra Dvasia, protas nereikalingas.** Per 2000 metų bažnyčia TO nesuprato. Tai atmetė.

Šventojo Pijaus X brolija renkasi eiti kartu su Don Davide Pagliarani vyresniuoju generolu. Taip, šiai bendrijai vadovauja **generolas**. Pabandykite jam nepaklusti! Nors jo kalba pilna logikos klaidų ir iškraipymų, bet yra tikinčiųjų juo. Ne Dievu. Ir kaip tuos žmones atvesti prie Šventosios Dvasios?

Tai, kas gi skaldo bažnyčią? Modernistai ar naujos rūšies „tradicionalistai“. Pagaliau, kas mums meluoja? Seniai ir įkyriai meluoja? Visi „šventuoliai“, nutolę nuo Jėzaus Žodžio toliau nei iki Visatos pakraščio.

Meluoja visi tie, kurie akcentuoja **aklą tikėjimą dogmomis. Tokiame tikėjime nėra nei lašelio dvasingumo.** Jie ir naikina krikščionybę. Bijokite tų, kurie daug kalba apie **tikėjimo švarumą**. Toks „švarumas“ – tai nauja fašizmo atmaina. Eikite paskui tuos, kurie skelbia **Dvasios viršenybę prieš protą**.

Jei jau kalbame apie bažnyčios ir pasaulio krizę, tai pradėkime nuo pradžios, nuo drąsaus Tiesos žodžio. Nuo to, kaip viskas prasidėjo ir kur atvedė, – tai matome plikomis akimis. Žaidimai žmonių jausmais ir protu labai pavojingi. Deja, Antanas Maceina taip ir nerado TIKROSIOS priežasties, kodėl bažnyčia ir pasaulis nesusikalba. Nesusikalba, nes kalba bedvasiais žodžiais iš proto, o ne iš Širdies. Tradicionalistus ir progresistus skiria puikybė, o vienijančios grandies jų postringavimuose ir keliamuose tiksluose – nėra.

.....

Sufijus Hazrat Inayat Khan be jokių mandrybių paaiškina, kas yra tikroji Meilė, vienintelė padedanti viską ir visus apkabinti savo glėbyje:

„Kaip tie, kurie teigia mylintys Kūrėją, gali nemylėti Jo kūrinijos? Nes Dievo negalima pažinti kitaip, kaip tik per Jo pasireiškimą. Taigi, tas, kuris nemato pakankamai grožio, kad žavėtųsi Jo pasireiškimu, negali teigti mylintis Dievą. Vėlgi, jei kas nors apriboja savo meilę vienu objektu, sakydamas: „Aš myliu tik tai ir man nieko daugiau nereikia“, tas neabejotinai neturi tinkamos meilės kokybės. Tikroji meilė yra beribė. Ir nors ji prasideda vienaip ar kitaip apribota, jai vystantis, ji neišvengiamai vieną dieną prasiverš.

Rytuose žmonės sako: kai kas nors labai giliai myli kitą žmogų ir nesirūpina niekuo kitu, „tai neveda prie nieko gero“. Plyšys, nelaimė, kokia nors galima

nesėkmė tikrai įvyks, jei meilei nebus leista laisvai tekėti, jei ji bus apribota. Jei pabandykite sutalpinti visą vandenyną į stiklainį, stiklainis sprogs.

Kalbėdami apie pavydų Dievą, jie turi omenyje, kad beribės meilės galia negali būti nukreipta tik į vieną ribotą objektą. Štai kodėl Dievo meilė yra aukščiausia meilės apraiška; **meilė yra tokia pat didi kaip Dievas. Iš tikrųjų, Dievas yra Meilė.** Tikroji meilė turi tekėti laisvai; ir norėdami išmokyti mus šio laisvo meilės tekėjimo, mokytojai pirmiausia moko mus mylėti ribotąją, o tada plėsti savo meilę, kol pasieksime Dievo, Begalybės, meilę.

Gėrio mylėtojas myli net menkiausią gėrio ženklą. Jis nepastebi trūkumų ir užpildo spragas, išliedamas jas meile ir užpildydamas tai, ko trūksta. Tai yra tikrasis sielos orumas. Religija, malda, garbinimas – visa tai skirta sielos kilnumui augti, o ne ją siaurinti. Siela neturi būti sektantiška ir netolerantiška. Nejmanoma pasiekti dvasios kilnumo, jei nebūname pasirengę atleisti žmogaus prigimties netobulumus. Juk visiems žmonėms, vertiems ir nevertiems, reikia atlaidumo, ir tik taip galima įveikti grožio ir harmonijos trūkumą, kol galiausiai pasieksime tokią stadiją, kai galėsime aprėpti visa, ką sukaupė.“

Visų, net gražiausių, žodžių trūkumas yra tas, kad jie kartojami nedalyvaujant Širdžiai. Paklusnumas ar muštras, tikrai neveda prie Dievo. Meilės, Dvasios ir Šviesos kelias – patikimesnis visų įtampų mažinimui. Tame tarpe ir politikos srityje. Mes patys kalti, kad laistome blogio daigus, kol jie nepradedą visur keroti ir viską smaugti.

.....

*<https://fsspx.org/fr/publications/lettre-aux-amis-et-bienfaiteurs-ndeg92-la-purete-du-coeur-36242>

